א] קלטוה מחיצות לכל דבר ב] בעי ר"א (א) [עולת במת יחיד שהכניסה שנפסלה] עלו מהו שירדו מדקמיבעיא ליה לחדא מכלל דאידך פשיטא ליה אי כרבה אי כדרב יוסף חדא מגו חדא קמיבעיא ליה עד כאן לא קאמר רבה התם אם עלו ירדו ג] מחיצה כתיקנה פסלה שלא כתיקנה לא פסלה או דילמא אפילו לרב יוסף דאמר אם עלתה לא תרד מחיצה כתיקנה קלטה שלא כתיקנה לא קלטה תיקו א) אמר רב גידל אמר רב זריקת פיגול א אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים ואינו מביא לידי מעילה בקדשים קלים יתיב אביי וקאמר לה להא שמעתא איתיביה רב פפא לאביי ב) ב השוחט את התודה לפנים ולחמה חוץ לחומה לא קדש את הלחם ג שחטה עד שלא קרמו פניה בתנור ואפילו קרמו כולן חוץ מאחת מהן לא קדש הלחם ד שחטה חוץ לזמנה ד] וחוץ למקומה קדש הלחם אלמא פיגול מייתי לה לידי מעילה אישתיק כי אתא לקמיה דרבי אבא אמר ליה בזריקה אמר ליה רב אשי לרבא והא אמר עולא ג) קומץ פיגול ה] שהעלו לגבי מזבח פקע פיגולו ממנו וקמיצה היינו שחיטה אמר ליה איסורא דמייתי לידי פיגול

העולה להקריב בבמת צבור דהשתא הוי מחיצה של במת צבור כתיקנה וכששינה המקום לשחוט בדרום פסלה אבל שלא כתיקנה כלומר כגון עולת במת יחיד שנשחטה בבמת צבור בדרום דהוו להו יז] מחיצה שלא כתיקנה כלומר שלא נדר להקריב בבמת צבור: **ואפילו לרב יוסף דאמר אם עלו לא ירדו.** איכא למיבעי הכא שיש לחלק דהתם מחיצה כתיקנה קלטה יח] שהקדישה כל כך שקלטה שאם עלתה לא תרד אבל מחיצה שלא כתיקנה כי הכא בעולת במת יחיד לא קלטה וכו': **אמר רב גידל אמר רב זריקת פיגול אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים.** פירוש אם שחט בפיגול ואחר כך זרק סתם אין הזריקה מוציאתו מידי מעילה יט] דניקרי ביה היתר לכהנים אע"ג דמהניא זריקה לאקבועי בפיגול דדרשינן (זבחים דף כח:) כהרצאת כשר כך הרצאת פסול אלמא בעינא בפיגול קריבת מתירין כהכשר כ] וסלקא דעתך אמינא דכמו כן חשבה רחמנא זריקה להוציא מידי מעילה כא] ולהביאו למהוי כאילו תובע חלק גבוה קמ"ל רב גידל דתרתי לא כב] עבדי לאקבועי בפיגול ולהוציא כג] מידי מעילה: **ולחמה חוץ לחומה לא קדש הלחם.** דאין הלחם קדוש אלא בשחיטת הזבח והואיל ובשעת שחיטת הזבח לא היה כד] תוך לחומה לא קדש הלחם: **ואפילו קרמו** כה] **פניה חוץ מאחת מהן לא קדש הלחם.** דאין שחיטת תודה מקדשת לחמה עד שיקרמו פניה כו] משום דלחם כתיב (ויקרא ז) דמשמע קרימת פנים קדש הלחם: **אלמא פיגול מביא לידי מעילה.** לכאורה משמע דהא דקאמר חוץ לזמנה וחוץ למקומה קדש הלחם רוצה לומר להביא לחם לידי מעילה וקשיא דודאי אין מעילה בלחם דלא מיקרי קדשי ה' דאף בתודה כז] אין מעילה אלא באימורין ופירש [רבינו] האי דמיירי בארבעה לחמי תודה הניתנין כח] לכהן וגם זה אינו נראה דלא משתמיט תנא בשום מקום שיש בהן מעילה ועוד כט] בחזה ושוק הניתנין לכהנים אין בהן מעילה ל] לכך נראה דמדמי הא דקאמר קדש הלחם ר"ל ליפסל להביאם לידי מעילה וה"ק אלמא כיון דקדש הלחם לא] הכי נמי גבי זריקה שמביאה לידי מעילה: **א"ל בזריקה.** כלומר אין הפיגול נקבע עד שעת זריקה כדאמר (זבחים דף כח:) כהרצאת כשר כך הרצאת הפסול דבעי קרבו לב] מתירים הילכך גבי לחם דכשנקרם הוי קדוש אמרינן קידש הלחם לג] אבל גבי לד] מעילה דבשעת שחיטה עדיין לא נקבע [פיגול] דזריקה מייתי לה] לידי מעילה ואז נקבע הפיגול שחשב בשעת שחיטה לו] אינו מביא לידי מעילה:

קומץ פיגול. שפיגל בשעת קמיצה והעלהו פקע לז] פיגול ממנו כדמפרש טעמא בסמוך וקמיצה היינו שחיטה כדחשיב במנחות (דף יג:) גבי לח] עבודות שבמנחה כנגד ד' עבודות שבזבח לט] ותני קומץ פיגול אלמא הוי פיגול נקבע קודם העלאה וקשה דהרבה משניות היה יכול מ] להביא ממנחות שקורין לקמיצה ולשחיטה פיגול לכ"נ דפריך מדקאמר פקע פיגול משמע שהוקבע פיגול משעת קמיצה מדנקט פקע וא"ת מא] ואי ס"ד לומר שנקבע פיגול משעת קמיצה והא בעינן מב] הרצאת כשר (זבחים כח:) וי"ל דוקא לחייבו כרת אינו מג] נקבע עד לאחר זריקה אבל שם פיגול חל משעת שחיטה כמו לענין להביא לידי מעילה וא"כ הדרא קושיא לדוכתיה ומשני מד] דמייתי לידי פיגול כלומר לעולם אין הפיגול עד שעת זריקה לענין להביא לידי מעילה והא מה] דקפקע פיגול רוצה לומר איסור המביאו לידי פיגול בשעת הקטרה: **והא** מו] **קתני עלה אם אחרים מביאין לידי פיגול הוא.**

קלטה מחיצתה. של עזרה לכל דבר דהוי כמי שהוקדשה מתחלה להקריבה למזבח דטעונה צפון וכל דברים הטעונים בקדשי מזבח ונפסלת ביוצא ובדרום ובשאר פסולין הנוהגין בקדשי מזבח: ו] **שנפסלה.** ששחטה לההיא עולת במת יחיד לאחר שהכניסה לעזרה בדרום והעלה אותה הכהן לגבי המזבח בשוגג או במזיד: **מהו שתרד.** מאי לאו מדקמיבעיא ליה בהא דתחלתה לאו למזבח מכלל דאידך בעולת פנים סבירא ליה אי כרבה אי כרב יוסף: ז] לא לעולם לא פשיטא ליה אי כרבה אי כרב יוסף אלא חדא מגו חדא עולת במת יחיד מגו עולת פנים מבעיא ליה והכי קמיבעיא ליה עד כאן לא קאמר רבה בעולת פנים ששינה בשחיטתה או שיצאתה אם עלתה תרד אלא משום דמחיצה כתקונה פסלה כלומר היכא דמעיקרא כי אקדשה לשם קדושת פנים אקדשה להקריבה ח] בעזרה דהיינו מחיצה כתיקנה התם כי שינה בה משום הכי פסלה אבל עולת במת יחיד הואיל והוקדשה תחילה שלא כתיקנה להקריבה בחוץ כי הכניסה לאחר מכן בפנים ושחטה בדרום או יצאת לא פסלה ואם עלתה לא תרד דהא דאמרינן דנפסלת בדרום או ביוצא היינו כשנכנסה תחילה למחיצת עזרה דהיינו כתיקנה: **או דילמא אפילו לרב יוסף דאמר.** בעולת פנים אי שינה בה אם עלתה לא תרד היינו טעמא ט] דכיון שהקדישה להקריבה במחיצת העזרה דהיינו כתיקונה קלט לה מזבח דאם עלתה לא תרד אבל עולת במת יחיד שהוקדשה תחלה שלא כתיקנה ואח"כ הכניסה בפנים דהיינו מחיצה שלא כתיקנה ויצאת או נשחטה בדרום אם עלתה תרד דלא י] קלט מזבח ולא אתי תחילה למחיצת עזרה כתיקנה: **תיקו.** ומדקמבעיא ליה אליבא דתרוייהו ש"מ דבשינוי מקום שחיטה דעולת פנים נמי לא פשיטא ליה אי כרבה אי כרב יוסף: **א"ר גידל אמר רב זריקת פיגול.** (ב) יא] שחישב בזריקה לפגל הזבח ופגל נמי בזריקה והשתא הוקבעה לפיגול שיש בו כרת אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים כלומר דזריקת פיגול אינה חשובה כל כך שתוציא בשר קדשים מידי מעילה כזריקה כשרה דקיימא לן דמאחר שנזרק הדם כראוי יש בבשר היתר לכהנים ואין מועלין בו אבל הכא כיון דפיגל בזריקה לא יצא הבשר מידי מעילה דהא לא חזי לכהנים ואותה זריקה אינה מביאה לידי מעילה האימורין של קדשים קלים כזריקה כשרה כדתנן בסיפא דמתניתין) בקדשים קלים לאחר זריקת דמן מועלין באימורין ואין מועלין בבשר דלא חשיבא זריקה כלל לענין מעילה: **וקאמר להא שמעתא.** דרב גידל: **ולחמה חוץ לחומה לא קדש הלחם.** דכתיב על זבח התודה חלות (ויקרא ז) ובעינן על בסמוך: **ואפילו קרמו כולן חוץ מאחת מהן לא קדש הלחם.** דבעינן בשעת זביחה שיהא כל הלחם ראוי: **שחטה חוץ לזמנה.** דחישב עליה בשעת שחיטה לאוכלה חוץ לזמנה או חוץ למקומה [וקס"ד] יב] אע"פ שזורק [במחשבת פיגול] קדש הלחם להכי דמועלין בו. אלמא דפיגול מייתי לידי מעילה בקדשים קלים וקשיא לרב גידל דאמר אינה מביאה לידי מעילה בקדשים קלים: **כי אתא.** אביי לקמיה דר' אבא אמר ליה הא דרב פפא לא קשיא לרב גידל: **א"ל בזריקה.** טעמא דקדש הלחם כשפגל בשחיטה משום דשתק בזריקה דלא פגל בזריקה הילכך לא הוי פיגול גמור בשחיטה לחודה להכי קדש הלחם ומועלין בו אבל הא דאמר רב גידל דאינו מביא לידי מעילה היינו דפיגל בזריקה ממש דהוי פיגול גמור: **אמר ליה רב אשי לרבא והא אמר עולא.** במס' זבחים בפרק בית שמאי (דף מג.) קומץ פיגול שחישב עליו לפגל בשעת קמיצה והעלהו לגבי המזבח כיון שמשלה בו האור פקע פגולו ממנו שאם פקע מיד וירד מעל גבי המזבח יעלה והוא הדין נמי לאיברי פיגול שהעלן לגבי המזבח כיון שמשלה בהן האור פקע פיגולן מהן. והאי דנקט קומץ פיגול משום דלאי תנא באיברי פיגול לחוד לא הוה אתי קומץ מיניה דס"ד אמינא ה"מ אבר דמיחבר להכי כיון שמשלה בו האור במקצתו הוי כמו שמשלה בכולו ופקע פיגולו ממנו אבל קומץ דמיפרת אימא לא קמ"ל ולהכי נקט קומץ דלאע"ג דמיפרת פקע פיגולו ממנו וכל שכן גבי אבר פיגול דכיון דמיחבר כי משלה האור במקצתו הוי כנשרף כולו ופקע פיגולו. מכל מקום קתני קומץ פיגול דפגל בקמיצה ופיגול דקמיצה הוי כמו פיגול דשחיטה יג] דהיכי דקבע פיגול בקמיצה לחודה הכי נמי מיקבע פיגול בשחיטה לחודה וקתני קדש הלחם שמביאו לידי מעילה אלמא דפיגול מייתי קדשים לידי מעילה וקשיא לרב גידל: **א"ל.** מהכא לא תיקשי ליה דמאי דקאמר קומץ פיגול לא אמר דבקמיצה לחודה הוי פיגול אלא מאי קומץ פיגול איסורא יד] דמתייא לידי פיגול שהתחיל לפגל בקמיצה דהיינו תחילת טו] פיגול אבל לא הוי פיגול גמור עד דפגל נמי בהקטרה וה"ה לשחיטה הויא תחילת איסור פיגול ולא הוי פיגול גמור שלא פגל אלא בשחיטה לחודה והאי דא"ר גידל אינו מביא לידי מעילה היינו למי שפיגל טז] בזריקה קאמר:

עין משפט
נר מצוה

א מיי' פ"ג מהלכות מעילה הלכה ג: ב מיי' פי"ב מהלכות פסה"מ הלכה טו: ג מיי' שם הלכה יז: ד מיי' שם הלכה יח:

* * *

הגהות הב"ח

(א) גמ' בעי ר' אלעזר עולה זה שנפסלה ועלו מהו שירדו: (ב) רש"י ד"ה אמר רב גידל אמר רב זריקת פיגול שחטה לפגל הזבח בזריקה ופגל נמי:

* * *

מוסף רש"י

זריקת פיגול אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים. דממון גבוה הם מחיים ויש בהן מעילה קודם זריקת דם וזריקת דם הוציאה הבשר מידי מעילה שהרי מתירתו לכהנים, ואמר במסכת מעילה (ב:) כלל אמר ר' יהושע כל שיש לו שעת היתר לכהנים אין מועלין בהן וכל שאין לו שעת היתר לכהנים מועלין בהן, הך זריקת פיגול לא מפקע להו מידי מעילה (מנחות מז:). **ואינו מביא לידי מעילה בקדשים קלים.** באימורי קדשים קלים, דממון בעלים הוא דלית בהו מעילה, דלא קרינא ביה מקדשי ה' עד לאחר זריקה, דהוברר בשר להדיוט וחלב לגבוה, דקרינא ביה בחלב מקדשי ה', אם זריקת פיגול לא מקבע בקדושה למעול בהן, דלא זריקה כשרה היא (שם). **השוחט את התודה לפנים.** בעזרה (פסחים סג: מנחות עח:). **ולחמה חוץ לחומה.** לחמי תודה משהוקדשו בפה קדשו קדושת דמים ליאסר באכילה ובהנאה, אבל לא קדשו קדושת הגוף, ואם נטמאו נפדין ויוצאין לחולין ושחיטת הזבח מקדשתן לגופן להיות נפסלין בטבול יום ובמגע מחוסר כפורים ובלינה, ואם נטמאו ישרפו, כדכתיב על זבח התודה חלות, ואמר מר במנחות קרבנו על זבח מלמד שאין הלחם קרוי קרבן אלא בזביחה (פסחים שם). **לא קדש את הלחם.** קדושת הגוף (שם).

* * *

רבינו גרשום

קלטה מחיצתה. דעזרה: **לכל דבר.** שיש לה קדושת עולת פנים דאם יצאת חוץ לעזרה נפסלה או אם שינה מקום שחיטתה: **בעי רבי אלעזר.** אם יצאת חוץ מחומת עזרה: **עלתה.** העלה אותה להקטרה: **מהו שתרד.** ומדקא מיבעיא ליה חדא בעולת חוץ דבמת יחיד: **מכלל דאידך.** בעולת פנים: **פשיטא** ליה דסבירא ליה **אי כרבה אי כרב יוסף:** לא פשיטא ליה אי כרבה אי כרב יוסף אלא **חדא מגו חדא.** עולת חוץ דבמת יחיד מגו דעולת פנים **קא מיבעיא ליה:** והכי קא מיבעיא ליה **עד כאן לא אמר רבה התם.** בעולת פנים ששינה בשחיטתה או שיצאתה: **דאם עלו ירדו** משום **דמחיצה כתיקנה פסלה.** כלומר כיון דמעיקרא כי אקדשה לקדושת פנים אקדשה להקריבה בפנים בעזרה דהיינו מחיצה כתיקנה משום הכי כי שינה בה פסלה אבל עולת במת יחיד שהוקדשה תחילה שלא כתיקנה שלא להקריבה בפנים כי הכניסה לאחר מיכן לפנים ויצאת לא פסלה ואם עלתה לא תרד: **או דילמא אפילו לרב יוסף דאמר.** בעולת פנים ששינה בה: **אם עלתה לא תרד.** היינו טעמא משום דכיון שהוקדשה תחילה במחיצה כתיקנה קלטה לה מזבח דאם עלתה לא תרד: אבל עולת חוץ דבמת יחיד שהוקדשה תחילה במחיצה שלא כתיקנה ואח"כ הכניסה לפנים ויצאת ועלתה תרד. דלא קלטה לה מזבח הואיל ומעיקרא הוקדשה במחיצה שלא כתיקנה **תיקו:** ומדקא בעי לה אליבא דתרווייהו עד כאן לא קאמר רבה או דילמא אפילו לרב יוסף ש"מ מי' דבשינוי מקום שחיטה דעולת פנים לא פשיטא ליה אי כרבה אי כרב יוסף: **זריקת פיגול.** שאם חישב בשחיטה בזריקה ועשה סתם: **אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים.** כלומר לית לה כח ולא חשיבא כל כך זריקה דלאחר פיגול להוציא הבשר מידי מעילה כזריקה כשרה דמאחר שנזרק הדם יש היתר לכהנים ואין מועלין בבשר אלא כיון דפיגל קודם בשחיטה בההיא זריקה לא יצא הבשר מידי מעילה דהא לא חזי לכהנים: **ואינו מביא.** זריקה דלאחר פיגול **לידי מעילה.** האימורין בקדשים קלים כזריקה כשרה כדתנן בסיפא דמתניתין בקדשים קלים לאחר זריקת דמים מועלין באימורין ואין מועלין בבשר: **וקאמר לה להא שמעתא.** דרב גידל: **ולחמה חוץ לחומה לא קדש הלחם.** דכתיב על זבח תודה חלות ובעינן על בסמוך: **ואפילו קרמו כולן חוץ מאחת לא קדש הלחם.** דבעינן דבשעת זביחה יהא לחם שיהא לו קרום: **שחטה חוץ לזמנה.** דחישב עליה בשעת שחיטה לאוכלה חוץ לזמנה וחוץ למקומה: **קדש הלחם.** ויש בו מעילה: **אלמא פיגול מייתי לידי מעילה.** בקדשים קלים וקשיא לסיפא דרב גידל: **כי אתא.** אביי: **לקמיה דר' אבא א"ל.** לא קשיא לרב גידל הא דרב פפא: **א"ל בזריקה.** כלומר היינו טעמא דקדש הלחם בשפיגל בשחיטה משום דשתק בזריקה דבזריקה לא חישב הילכך לא הוי פיגול גמור בשחיטה לחוד ומשום הכי קדש הלחם ומועלין בו אבל ההיא דרב גידל דקאמר ואינו מביא לידי מעילה דפיגל בזריקה ובכולהו עבודות דהוה פיגול גמור: **א"ל רב אשי לרבא והאמר עולא.** במס' זבחים בפרק בית שמאי: **קומץ פיגול.** שחישב עליו בשעת קמיצה: **והעלהו לגבי מזבח** כיון שמשלה בו האור **פקע פיגולו ממנו.** שאם פקע מעל המזבח וירד יעלה והוא הדין לאיברי פיגול ונותר וטמא שהעלן לגבי מזבח כיון שמשלה בהן האור פקע איסורן מהן. והאי דנקט קומץ פיגול משום דסד"א הני מילי אבר דמיחבר אבל קומץ דמיפרת לא קמ"ל ולהכי נקט קומץ. מ"מ קתני קומץ פיגול דפיגל בקמיצה ופיגול דקמיצה היינו כמו פיגול דשחיטה אלמא דבשחיטה לחודה הוי פיגול גמור וקתני קדש הלחם דמביאו לידי מעילה וקשיא לרב גידל: **א"ל.** לא מהכא לא תיקשי ליה דמאי קומץ פיגול דקתני לא אמר דבקמיצה לחודה הוי פיגול: אלא מאי קומץ פיגול **איסורא דמייתי לה לידי פיגול.** שהתחיל לפגל בקמיצה דהיינו התחלת איסור פיגול ולעולם לא הוה פיגול גמור עד דפיגל בכולהו עבודות והוא הדין לשחיטה דשחיטה הויא תחילת איסור פיגול ולא הוי פיגול גמור עד דפיגל נמי בזריקה הילכך קדש הלחם ומביאו לידי מעילה דלא פיגל אלא בשחיטה לחודה דלא הוה פיגול גמור והא דאמר רב גידל דאינו מביא לידי מעילה דפיגל נמי בזריקה:

מסורת הש"ס

א) מנחות מז: [לקמן ה:], ב) מנחות עח: [פסחים סג:], ג) [זבחים מג. כריתות יד.], ד) [לקמן ז:],

* * *

שיטה מקובצת

אמר רב גידל. מנחות דף מז ע"ב: לשון ה"ר אליקים ז"ל **זריקת פיגול.** דאם חשב בשחיטה ובזריקה עשה סתם: **אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים.** כלומר לית לית כח ולא חשיבא כ"כ זריקה דלאחר פיגול להוציא הבשר מידי מעילה כזריקה כשרה ולא אמרינן דמאחר שנזרק הדם יש היתר לכהנים ואין מועלין בבשר אלא כיון דפיגל קודם בשחיטה בהאי זריקה לא יצא הבשר מידי מעילה דהא לא חזי לכהנים: **ואינו מביא.** זריקה דלאחר פיגול לידי מעילה האמורים דקדשים קלים בזריקה כשרה כדתנן בסיפא דמתני' בקדשים קלים לאחר זריקה דמועלין באמורין ואין מועלין בבשר. ע"כ מה"ר אליקים ז"ל: רש"י ד"ה ואפילו קרמו **דבעינן בשעת זביחה שיהא כל הלחם ראוי.** לשון ה"ר אליקים ז"ל ובעינן דבשעת זביחה יהא לחם שיהא לו קירום: ד"ה שחטה חוץ לזמנה **או חוץ למקומה אע"פ שזורק קדש הלחם.** לשון ה"ר אליקים ז"ל שחטה חוץ לזמנה דחשיב עליה בשעת שחיטה לאכלה חוץ לזמנה או חוץ למקומה קדש הלחם ויש בו מעילה אלמא פיגול מייתי לידי מעילה בקדשים קלים וקשיא לסיפא דרב גידל: ד"ה א"ל בזריקה **היינו דפיגל בזריקה ממש דהוי פיגול גמור.** לשון הר"א ז"ל דפיגל בזריקה ובכולהו עבודות דהוי פיגול גמור: ד"ה א"ל **עד דפגל נמי בהקטרה.** לשון הר"א ז"ל עד דפגיל בכל העבודות:

* * *

שינויי נוסחאות

א] קלטתה מחיצתה לכל דבר (ש"מ), **ב]** בעי ר"א עלתה מהו שתרד לאו מדקא מיבעיא (ש"מ), וגי' נ"ק (וכ"ה בש"מ כ"י בשם ס"י) **בעי ר'** זירא עלו מהו שירדו, והמוסגר נוסף עפ"י הגה"ז, **ג]** ירדו אלא דמחיצה כתיקנה (ש"מ), **ד]** לזמנה או חוץ למקומה (ש"מ), **ה]** פיגול שהעלה לגבי (ש"מ), **ו]** מזבח: בעי ר' אלעזר עלתה כו' כגון שנפסלה (ש"מ), וגי' נ"ק בקדשי מזבח שנפסלה בהן ומבעי ר' זירא עלו מהו שירדו כגון ששחטה לההיא, **ז]** אי כרב יוסף ומשני לא לעולם (מ"ה), **ח]** להקריבה בפנים (צ"ק) וברש"י כת"י לעזרה, **ט]** טעמא משום דכיון (ש"מ), **י]** דלא קלטה מזבח הואיל ולא (ש"מ), **יא]** ס"א. שחישב בשחיטה (ש"מ וכ"ה בצ"ק), **יב]** חוץ למקומה אע"פ שזורק בשתיקה קדש הלחם (צ"ק), והמוסגר מקורו בדפוס פפד"מ ת"פ, **יג]** דכי היכי דקבע (מ"ה), **יד]** איסורא דמייתי ליה לידי (ש"מ), **טו]** תחילת איסור פיגול (ש"מ), **טז]** שפיגל נמי בזריקה (ש"מ), **יז]** דהוו להו מחיצות שלא (ש"מ), **יח]** קלטה המזבח שקדושה כל כך שקולטת (ש"מ), **יט]** דניקרי ביה היתר לכהנים ואע"ג דמהניא. ס"א ולא נקרי ביה היתר. תוס' כת"י (ש"מ), **כ]** בהכשר ואמרינן דזריקת פיגול קובעת פיגול אלמא דעבדינן הזריקה כמו שנעשית בהכשר וסד"א (ש"מ), **כא]** מעילה ולהביא מעילה בקדשים קלים ונעשית כמו שנעשית בהכשר שאז הוברר חלק גבוה. נ"א להביא מעילה לקדשים קלים כאילו הוברר חלק גבוה (ש"מ), וגי' נ"ק מידי מעילה או להביא ולמהוי כאילו קבע חלק גבוה, **כב]** לא עבדא (ש"מ), **כג]** מידי מעילה או להביא. וכס"ד (דפו"ר), **כד]** היה הלחם תוך לחומה (ש"מ), **כה]** ואפי' קרמו פני כולן חוץ (ש"מ), **כו]** פניה בתנור משום דכתיב על חלות לחם חמץ יקריב קרבנו וגו' וכיון דלחם כתיב א"כ משמע דבעינן קרימת פנים: קדש הלחם. לענין דיהיה קדושת הגוף ואינו יוצא בפדיון. וכס"ד (ש"מ), **כז]** בתודה דהיינו קדשים קלים אין מעילה באימורין ולאחר זריקה ופירש רבינו מאיר [נ"א ופירשו רבותינו] האי (ש"מ), **כח]** לכהן דכתיב והקריב ממנו א' מכל קרבן תרומה לה' וטעמא מאי דבקדשים קלים לית בהו מעילה משום דבעלים אכלי להו והני ד' לחמי תודה הואיל וכהני אכלי להו אית בהו מעילה וגם זה (ש"מ), **כט]** ועוד דחזה ושוק (ש"מ), **ל]** לכך נראה [בנ"א נוסף: למורי] דמדמי הא דקאמר קדש הלחם דר"ל ליפסל להבאה לידי (ש"מ), וגי' נ"ק לכך נראה הא דקאמר קדש הלחם לפסול ולא להביא לידי מעילה וה"ק כיון דקדש, **לא]** דה"נ גבי זריקה נימא שמביאה (ש"מ וצ"ק), **לב]** קרבו מתיריו הילכך גבי לחם דבשחיטה הוי (ש"מ), וגי' נ"ק גבי לחם דכשנשחט הוי, **לג]** קידש הלחם דבשעת שחיטה עדיין לא נקבע פיגול אבל גבי מעילה דזריקה מייתי לידי מעילה (דפו"ר), **לד]** ס"א גבי זריקה (ש"מ), **לה]** לידי פיגול (צ"ק), **לו]** בשעת שחיטה ולכך אמר דאינה מביא (ש"מ), **לז]** פקע פיגולו ממנו וכגון דכבר משלה בו האור ונפקא מקצתו מע"ג המזבח שרי להחזירו דאמרינן דפקע ממנו פיגול וקלטתו מזבח כדמפרש (ש"מ. ובש"מ כ"י ליתא), **לח]** גבי ד' עבודות (ש"מ וצ"ק), **לט]** שבזבח והא דקתני ליה קומץ וקרי ליה פיגול לאו משום דהאוכלו חייב משום פיגול דהא אמרי' התם (זבחים מב:) אלו דברים שאין חייבין עליהן משום פיגול הקומץ כו' אלא להכי קרי ליה פיגול דמפגלים הם עצמם מלהקריבם וקאמר קומץ פיגול (ש"מ), **מ]** היה יכול להביא שקורין לקמיצה ולשחיטה פיגול כמו השוחט חוץ לזמנו פיגול כו' אלא ודאי אינה ראיה מהתם דיכילנא לומר דר"ל הפיגול שיהיה לבסוף לאחר זריקה כמו כן נאמר הכא ומאי מייתי לכ"נ דפריך מדקאמר פקע פיגולו ממנו משמע פיגולו שהיה כבר כלומר שכבר נקבע הפיגול משעת קמיצה (ש"מ), **מא]** וא"ת והיכי ס"ד (ש"מ וצ"ק), **מב]** והא בעינן בכל מקום כהרצאת כשר (ש"מ), **מג]** אינו נפגל עד לאחר זריקה אבל שם פיגול חל עליה משעת (ש"מ), **מד]** ומשני איסורא דמייתי לידי פיגול כלומר לעולם אין הפיגול נגמר עד שעת (ש"מ), **מה]** והא דקאמר פקע פיגולו רוצה לומר (ש"מ), **מו]** והא דקתני עליו אם (ש"מ),

והא קתני א] אם אחרים מביא לידי פיגול הוא עצמו לא כ"ש הא נמי איסורא דמייתי לידי פיגול אמר ליה רבינא לרב אשי והאמר אילפא א) מחלוקת בשתי עבודות כגון דאמר הריני שוחט סימן ראשון חוץ לזמנו וסימן שני חוץ למקומו אבל בעבודה אחת דכולי עלמא ב] עירובי מחשבות הואי ה"נ לכי זריק תיגלי מילתא ג] אי בעבודה אחת אי בשתי עבודות אי הכי גבי תודה ד] נמי עד דזריק ה] מאי קדש ליפסל דבעי שריפה לימא מסייע ליה הפיגול לעולם מועלין בו לאו אע"ג דאיזריק דם ומסייע ליה לא דלא זרק הדם אי דלא זרק הדם מאי למימרא אלא לעולם דזריק וכי תניא ההיא בעולה אי ו] בעולה פשיטא דגבוה היא כולה

והא. עלה דההיא דקומץ פיגול קתני אם אחרים מביא לידי פיגול כלומר השיריים במחשבה דקמיצה לחודה: **הוא עצמו.** הקומץ: **לא כ"ש.** ואמרינן התם במסכת זבחים [מג.] מאי קאמר ה"ק אם (א) אינו ז] חשוב בהאי פגול דפגל בקומץ לחוד כפגול גמור דכיון דהעלהו למזבח ח] דפקע פגולו ממנו כשאר פיגולים היאך מביא אחרים השיריים לידי ט] מעילה אלא ודאי פקע פגולו ממנו ומביא השיריים לידי ט] מעילה. אלמא דמחשבה דקומץ לחוד הוי פיגול גמור וה"ה במחשבה דשחיטה לחודה וקתני י] דקדש הלחם דמביא לידי מעילה וקשיא לרב גידל: אמר יא] רב גידל **הא נמי.** דקתני אם אחרים מביא לידי פיגול: ה"ק **איסורא דמייתא כו'.** דלא אמר דבקמיצה לחוד הוי פגול אלא ה"נ דפגל בקמיצה ופגל נמי בהקטרה כדאמרינן ב) לעיל: **האמר אילפא.** בפרק כל הזבחים (זבחים כט:): יב] **מחלוקת וכו'.** דקאמר רבי יהודה במתני' אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פיגול וחייבין עליו כרת ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן (פיגול) יג] [פסול] ואין חייבין עליו כרת דעיקר פיגול דחייבין עליו כרת הוי במחשבת אכילה חוץ לזמנו וחכ"א זה וזה יג] [פסול] ואין חייבין עליו כרת ואמר אילפא מחלוקת יד] וכו' דר' יהודה סבר אם מחשבת הזמן וכו' ורבנן סברי להכי אין בו כרת דעירוב מחשבות הוי חוץ לזמנו וחוץ למקומו בזבח אחד ולהכי אפילו בשתי עבודות פסול ואין בו כרת הואיל ולא הויא כולה במחשבת חוץ לזמנו. ולהכי קרי לשני סימנין ב' עבודות משום דקסבר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף וכי שחט סימן אחד עבד פלגא דשחיטה: **אבל בעבודה אחת.** כגון בסימן אחד שחישב בחציו חוץ לזמנו וחציו חוץ למקומו: **דברי הכל עירוב מחשבות הוי.** ואין בו כרת אבל פסול הוי. ומ"מ אשכחן לר' יהודה דאם מחשבת הזמן קדמה בשחיטה לחודה הוי פיגול וא"נ לרבנן אם לא חישב בה אלא חוץ לזמנו לחודה בשחיטה הוי פיגול וחייבין עליו כרת אלמא דבמחשבת שחיטה לחודה פיגול הוי ג) וקתני (ב) קדש הלחם דפיגול מייתי קדשים קלים לידי מעילה וקשיא לרב גידל: אמר לך רב גידל ה"נ לא אמר דבמחשבת שחיטה לחודה פיגול אלא לכי זריק תיגלי מילתא אי בעבודה אחת עירב המחשבות אי בשתי עבודות דאי חשיב בשתי עבודות לכי זרק הדם במחשבת פיגול הוי פיגול לרבי יהודה כדאית ליה ולרבנן כדאית להו ואי בעבודה אחת דברי הכל לא הוי פיגול אבל מ"מ לעולם לא מיקבע בפיגול עד דזריק והתם ה"ט דקדש הלחם דשתק בזריקה דלא פיגל אלא בשחיטה לחודה אבל אם פיגל בזריקה נמי לא מייתי קדשים קלים לידי מעילה כדרב גידל: טו] **אי הכי.** תיקשי ליה טז] נמי דקאמר דעד דזריק לא הוי פיגול לטעמיה גבי תודה נמי לא הוי פיגול עד דזריק אם כן קשיא ליה הא יז] מאי קדש הלחם דקאמר לאו לחיוביה במעילה אע"ג דהשתא הוי פיגול גמור דפגל בזריקה אלמא זריקת פיגול מביאה לידי מעילה בקדשים קלים: **לא מאי קדש הלחם ליפסל.** קדש דבעי שריפה דלא הוו כחולין אבל לא למעילה וכדרב גידל: **לימא מסייעא ליה.** לרב גידל: **הפיגול לעולם מועלין בו לאו אע"ג דאיזריק דם.** לשם פיגול והיינו כרב גידל דאמר אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים: **לא.** כי קתני לעולם מועלין בו דלא זריק קא מיירי ולא מסייע ליה: **אי דלא זרק.** לשם פיגול פשיטא דמועלין בו: **אלא לעולם בדזורק קא מיירי.** ואפילו הכי לא מסייע ליה דכי תניא דלעולם מועלין בו אפילו לאחר זריקה בעולה הואיל ולגבוה היא דאין בה היתר לכהנים ולא מיירי בחטאת ואשם יח]: לעולם בחטאת ואשם מיירי דאי בעולה פשיטא מאי למימרא יט]:

עצמו לא כ"ש. סיומא כ] מילתא דלעיל הוא ליתן טעם למה פקעה פיגול ובפ' ב"ש בזבחים (דף מג.) הוא ופריך התם מאי קאמר ומשני הכי קאמר אם אינו כא] מקבל בפנים היאך יביא אחרים לידי פיגול כלומר ע"כ כב] פקע פיגול דאם הוא פיגול כשמעלהו ע"ג המזבח אם כן עפרא בעלמא כג] הוי ולא קרבן וא"כ היאך מביא השיריים לידי פיגול הא בעינן כהרצאת כשר אלמא משמע שחל הפיגול משעת קמיצה והוא הדין בזבח שחל משעת שחיטה דאי ס"ד דאינו חל עד שעת זריקה וכן במנחות עד שעת הקטרה אם כן היכי מוכיח עולא דעפרא בעלמא הוא אם לא פקע הפיגול דילמא לעולם לא פקע ומ"מ לא הוי עפרא בעלמא שהרי אין הפיגול חל עד שעת זריקה וכן במנחה בשעת הקטרת קומץ שאז הוא מתיר השיריים והשתא חלו תרוייהו אהדדי היתר שיריים ופיגול ומשני הא נמי איסורא דמייתי לידי פיגול כלומר לעולם אין הפיגול חל עד שעת זריקה ומכל מקום מוכיח עולא שפיר שפקע פיגולו דכיון דאיסורא דמייתי לידי פיגול מתחילה משעת קמיצה שהיא כנגד שחיטה אי לאו דפקע פיגול הוה לן לאחשוביה עפרא והוי לא קרבו מתיריו: **והא אמר אילפא** מחלוקת בשתי עבודות כו'. בסוף פ"ב דזבחים (דף כט:) היא גבי הא דתנן א"ר יהודה אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פיגול וחייבין עליו כרת כד] ואם לאו פסול וחכ"א אחד זה ואחד זה פסול ואמר אילפא מחלוקת בשתי עבודות כגון דאמר סימן ראשון חוץ לזמנו וסימן שני חוץ למקומו ופליגי ר' יהודה כה] ורבנן במפגל בחצי מתיר דרבי יהודה אית ליה מפגלא ורבנן לית להו מפגלא אבל בעבודה אחת ד"ה עירוב מחשבות הוי ואין כאן פיגול אלמא כו] שעת הפיגול משעת שחיטה דאי ס"ד דאינו חל עד זריקה אם כן בשתי עבודות נמי ליהוי עירוב מחשבות שהרי אין הפיגול בסימן ראשון עד שעת זריקה והרי לך מחשבת המקום קדמה ומשני לכי זריק איגלאי מילתא כו' כלומר כז] אמרינן בשעת זריקה איגלאי מילתא למפרע שחל הפיגול משעת סימן ראשון הלכך מחשבת הזמן קדמה: **אי בעבודה אחת אי בשתי עבודות.** כלומר בכל ענין דמיירי מתניתין אי כדמפרש לה ר' יוחנן בעבודה אחת אי בשתי עבודות כדמפרש לה אילפא: **אי הכי גבי תודה נמי.** כלומר נימא נמי דלכי זריק איגלאי מילתא למפרע שהפיגול חל משעת שחיטה וא"כ כח] אמאי אין זריקת פיגול מביאה לידי מעילה כי היכי דאמרינן דקדש הלחם: **אלא** מאי קדש הלחם לאו לחיוביה במעילה. אינו ר"ל לענין מעילה דלחם דהא פירשתי לעיל דלא שייך ביה מעילה אלא ה"ק לא תימא כדשנינן לעיל בזריקה אלא דקדש הלחם ליפסל בטבול יום ומחוסר כפורים ובלינה בשחיטת פיגול כט] מכל מקום לא מהניא זריקת (פיגול) לאיחויביה במעילה בקדשים קלים: **לימא** מסייע ליה הפיגול לעולם מועלין בו לאו אע"ג ל] דזריק. כלומר אלמא כיון דפיגל אין הזריקה מוציאתו מידי מעילה ומיירי בקדשי קדשים והוי סיוע לרב גידל: **אי לא** זריק מאי למימרא פשיטא דמועלין. וא"ת דילמא הא קמ"ל דלא אמרינן כמאן דחנקינהו דמי ולא קרינן בהו קדשי ה' י"ל דהכי קאמר מאי למימרא ואמאי קתני לעולם ליתני הפיגול מועלין בו ותו לא לא]: **אי בעולה מאי למימרא פשיטא.** דמועלין דאפילו לא היתה נפגלת מועלין בו עד שתצא לבית הדשן כדאמר לקמן (דף ט.): לב] ועוד תניא כו' **אלא** אי אמרת בעולה צריכא למימר. כלומר פשיטא דלא מהניא זריקה [להוציא] מידי מעילה אפילו לא לן דמה אלא ודאי מיירי בחטאת דאף על גב דכי לא לן דמה זריקה מוציאתה מידי מעילה מ"מ כי לן דמה דאז נעשית הזריקה בפסול לא מהניא הזריקה לאפוקי מידי מעילה וסלקא לג] דעתך השתא דהוא הדין לזריקת פיגול סיפא ודאי מסייע ליה דודאי בחטאת מיירי ואפילו הכי קאמר דלא תהניא זריקה הנעשית בפסול להוציא מידי מעילה: **רישא מאי.** כלומר נימא הואיל וסיפא בחטאת רישא נמי בחטאת והשתא הוי סייעתא לד] להדי' דרישא היינו זריקת פיגול: **סיפא ודאי מסייע ליה.** כלומר וכי ודאי לה] הוא סיפא מסייע ליה דילמא שאני זריקה דלאחר לינה מזריקה דלאחר פיגול וקאמר מאי שנא ומשני הלנה דעביד בידים כו' לו] לאו דוקא עביד ביה בידים אלא שע"י חסרון מעשה הוא לא מהניא זריקה לאפוקי מידי מעילה כו' ואם תאמר מה בכך אי לא מסייע סיפא מ"מ רישא מסייע ליה דהא על כרחך מיירי בחטאת ולאחר זריקה דאי בעולה מאי למימרא ואומר הרב רבינו פרץ דרישא ודאי יש לדחות דלא מסייע ליה לז] דלעיל מיירי

מסורת הש"ס

א) זבחים כט:, ב) [ג: ד"ה א"ל], ג) [לעיל ג:],

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והא עלה וכו' אינו חשוב האי פיגול וכו' כשאר פיגולים אינו מביא וכו' וקשיא לרב גידל ומשני אמר לך רב גידל כצ"ל והד"א: (ב) ד"ה דברי הכל וכו' וקתני לעיל קדש הלחם:

◆

רבינו גרשום

והא קתני עלה. דההיא דקומץ פיגול: **אם אחרים מביא** לידי **פיגול.** השירים במחשבה דקמיצה לחודה: **הוא עצמו.** הקומץ עצמו: **לא כ"ש.** ואמרינן התם בזבחים מאי קאמר הכי קאמר אם אינו מתקבל כלומר אם אינו חשוב האי פיגול דקומץ לחוד כפיגול גמור דכיון שהעלו למזבח פקע פיגולו היאך מביא אחרים לידי מעילה השירים. אלמא דבמחשבה דקומץ לחוד הוי פיגול גמור וה"ה במחשבה דשחיטה לחודה וקתני קדש הלחם דמביאו לידי מעילה וקשיא לרב גידל: אמר לך רב גידל הא נמי אם אחרים מביא לידי פיגול לא אמר דבקמיצה לחודה אלא הא נמי פיגול דקמיצה הוי התחלת פיגול אבל לא הוי פיגול עד דפגיל בכולהו עבודות: **והאמר אילפא.** בפרק כל הזבחים תניינא: **מחלוקת.** דרבי יהודה וחכמים **בשתי עבודות:** ואוקמינן התם כגון **דאמר הריני** שוחט **סימן ראשון** לאוכלו חוץ לזמנו וסימן שני חוץ **למקומו.** דר' יהודה סבר אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פיגול וחייבין עליו כרת וחכ"א זה וזה פסול ואין בו כרת קסברי רבנן דעירוב מחשבת חוץ לזמן וחוץ למקום בזבח אחד אפילו בב' עבודות פסול ואין בו כרת: **אבל בעבודה אחת.** שחציה חישב בה חוץ לזמנה וחציה חוץ למקומה: **דברי הכל עירוב מחשבות** הוי. ופסול ולטעמא דאילפא דקרי לשני סימנין שתי עבודות משום דקסבר ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף כי שחט סימן אחד עבד פלגי שחיטה מ"מ מיהא לטעמא דרבי יהודה אם מחשבת הזמן קדמה בשחיטה הוי פיגול אלמא דבמחשבת שחיטה לחודה הוי פיגול וקשיא לרב גידל אמאי קדש לחם: אמר רב גידל הכא נמי לא אמרי' דבמחשבת שחיטה לחודה פיגל אלא בכולהו ולכי זריק תיגלי מילתא למפרע אי בעבודה אחת עירב המחשבות או בב' עבודות אבל לעולם לא הוה פיגול גמור עד דזריק כדרב גידל: **אי הכי.** תקשי ליה נמי הא דאמרת עד דזריק לא הוי פיגול דלטעמיה נמי גבי תודה לא הוי פיגול עד דזריק אלא נמי קשיא ליה הא דמאי קדש הלחם דקאמר לאו לחיובי במעילה אע"ג דהשתא הוי פיגול גמור אלמא פיגול מביא לידי מעילה: **לא מאי קדש הלחם ליפסל.** קדש דבעי שרפה אבל לא למעילה וכדרב גידל: **לימא מסייע ליה.** לרב גידל: **הפיגול לעולם מועלין בו לאו אף על גב דאיזדריק דם.** לשם פיגול והיינו כרב גידל דקאמר פיגול אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים: **לא כי קתני** לעולם מועלין בו **דלא זרק הדם** מיירי ולא מסייע ליה: אי הכי מאי למימרא פשיטא דכי לא זרק מועלין בו: **אלא לעולם בדזרק** מיירי. ואפילו הכי לא מסייע ליה דכי תניא הדא דלעולם מועלין בו ואפילו לאחר זריקה בעולה מיירי דלגבוה היא כולה דאין בה היתר לכהנים ולא בחטאת ואשם: לעולם בחטאת קאמר דאי בעולה פשיטא מאי למימרא: **ועוד.** סיפא נמי דייקא דבחטאת מיירי:

שינויי נוסחאות

א] קתני עלה [בכי"מ נוסף: עולא] אס. גליון. אע"ג דסוי מדברי אמורא קאמר הכי ואין זה סוגית התלמוד אלא לפי שלומד הדין כדרך התנאים מק"ו גרסינן והא קתני כך מצאתי בגליון ספר ישן נושן. וכקצת ספרים מדויקים גרסי' והא עלה קאמר (ש"מ), **ב]** עירוב מחשבות (ש"מ), **ג]** מילתא למפרע אי (ש"מ), **ד]** נ"א גבי תודה נימא (מ"ה), **ה]** ס"א [וכ"ה גי' תוס'] דזריק אלא מאי קדש הלחם לאו לחיוביה במעילה לא מאי קדש ליפסל (ש"מ), **ו]** אי עולה פשיטא דלגבוה היא (ש"מ), **ז]** ה"ק אם אינו מתקבל כלומר אם אינו חשוב בהאי פגול בקומץ לחוד כפיגול גמור לומר דכיון (ש"מ), וגי' ל"ק אם אתה חושב בהאי פיגול דפגל בקומץ לחוד כפיגול גמור ולא אמרינן דכיון, **ח]** נ"א דלא מפקע פגולו (מ"ה), **ט]** לידי פיגול (רש"ש), **י]** וקתני קדש הלחם (ש"מ), **יא]** אמר לך רב (ש"מ), **יב]** מחלוקת דקאמר. כל"ל (ש"מ), **יג]** ל"ק, **יד]** מחלוקת בשתי עבודות דר"י (ש"מ), **טו]** א"ה דלטעמיה דקאמר דעד דזריק לא הוי פיגול תיקשי ליה גבי תודה נמי (צ"ק), **טז]** נימא דעד דקאמר (מ"ה), **יז]** הא דמאי קדש הלחם דקאמר מאי לאו (צ"ק), **יח]** ואשם אי בעולה פשיטא לעולם (ש"מ), וגי' ל"ק ואשם ופריך דע"כ בחטאת ואשם מיירי, **יט]** למימרא דמתניתין היא דבכל עולה מועלין בין לפני זריקה בין לאחר זריקה. והס"ד (ש"מ), **כ]** סיומא דמילתא הוא ליתן טעם למה פקע פיגולו (ש"מ), **כא]** אינו מתקבל בפנים (ש"מ), **כב]** פקע פיגולו (ש"מ), **כג]** עפרא בעלמא הוא והרי לא קרבו מתיריו וא"כ (ש"מ), וגי' ל"ק עפרא בעלמא הוי ולא קרבו מתיריו, **כד]** ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן פסול (ש"מ), **כה]** ופליגי ר' יהודה וחכמים במפגלין בחצי מתיר דר"י אית ליה מפגלין ורבנן לית להו מפגלין (ש"מ וצ"ק), **כו]** אלמא שחל הפיגול (ש"מ), **כז]** כלומר מ"מ בשעת זריקה (ש"מ), **כח]** וא"כ הדרא קושיא לדוכתיה אמאי (ש"מ), **כט]** ומכל מקום לא מהניא זריקת פיגול לאיחויביה (ש"מ), וכן הל"ק קיים גי' זו, **ל]** אע"ג דאיזרק דם כלומר (צ"ק), **לא]** ותו לא א"נ כדפרישית לעיל בשמעתא קמייתא דפשיטא הוא דגבי פיגול כיון דאם עלו לא ירדו דלא הוי כמאן דחנקינהו. והס"ד (ש"מ), **לב]** מכאן שייך לע"ב, **לג]** וסלקא דעתין (ש"מ), **לד]** סייעתא ממש להדיא (ש"מ), וגי' ל"ק סייעתא מ"מ להדי' דרישא דהיינו זריקת פיגול ופריך סיפא ודאי, **לה]** ודאי דסיפא הוא מסייע (ש"מ), **לו]** לאו דוקא עביד בידים. כל"ל (ש"מ), **לז]** ליה דלעולם אימא לך דמיירי בחטאת (ש"מ), וגי' ל"ק לעולם בחטאת ואיזרוק וקמ"ל,

◆

שיטה מקובצת

אי הכי גבי תודה נמי עד דזריק. פי' כיון שהטעם הוי משום דאיגלאי מילתא גבי תודה נמי נימא דלא קדש הלחם, דלבסוף כי איקבע הפיגול בזריקה איגלאי מילתא שהוקבע הפיגול משעת שחיטה: **אלא מאי קדש הלחם.** גליון כלומר מאי קדש הלחם דקאמר לאו למימרא דקדיש משעת שחיטה ומועלין בו ואמאי כיון דלבסוף נקבע הפיגול בזריקה איגלאי מילתא שהוקבע הפיגול משעת שחיטה והאי אלא מאי קדש הלחם סיומא דקושיא היא ומשני מאי קדש הלחם לענין שריפה ולא להביא לידי מעילה. ע"כ מצאתי בגליון ספר ישן נושן: גליון אחר **אי הכי גבי תודה נמי לכי זריק.** פי' דקס"ד דהא דאמר קדש הלחם היינו לענין לאחיוביה מעילה והכי פריך נהי נמי דעיקר פיגול לא איקבע אלא בזריקה מיהו מ"מ נימא דלכי זריק איגלאי מילתא למפרע שחל הפיגול משעת שחיטה כדאמרינן גבי סימן ראשון וסימן שני לענין לחייב על הלחם מעילה וא"כ קשיא לרב גידל דאמר אין זריקת פיגול מביא לידי מעילה בקדשים קלים ומשני ודאי הא דקתני קדש הלחם לאו לאחיובי במעילה קאמר אלא דוקא דלא הוי כחולין ובעי שריפה. ע"כ מצאתי בגליון: רש"י ד"ה אמר [לך] רב גידל **אלא הכי נמי דפיגל בקמיצה.** אלא הא נמי פיגול דקמיצה הוי התחלת פיגול אבל לא הוי פיגול עד דפגיל בכולהו עבודות. לשון הר"א: ד"ה **אי דלא** זרק לשם **פיגול פשיטא דמועלין בו.** אי הכי מאי למימרא פשיטא דכי לא זרק מועלין בו דמתני' היא קדשי קדשים קודם זריקה מועלין בהם. הרא"ש ז"ל:

עין משפט נר מצוה

א מיי' פ״ג מהל' מעילה הלכה א: ב מיי' שם הלכה ג: ג [מיי' שם הל' א]:

ועוד דקתני סיפא [א]לן דמה אע״פ שחזר וזרקו מועלין בו אי אמרת בשלמא בחטאת שפיר אלא אי אמרת בעולה צריכא למימר סיפא ודאי מסייע ליה רישא מאי הואיל ומסייע ליה סיפא מסייע ליה נמי רישא א] סיפא (א) (לאו) ודאי מסייע ליה מ״ש הלנה דקעביד בידים לא מהני זריקה לאפוקי מידי מעילה מחשבה ב] לא קא עביד בידים מהני ליה זריקה לאפוקי מידי מעילה לימא הא מסייע ליה הפיגול בקדשי קדשים מועלין בו לאו אף על גב דזרק ומסייע ליה לא דלא זרק אבל זרק מאי הכי נמי דאין מועלין בו אמאי קתני סיפא בקדשים קלים אין מועלין בו ליפלוג ברישא וליתני לפני זריקה מועלין בו לאחר זריקה אין מועלין בו ההוא ודאי מסייע ליה לימא הואיל ומסייע ליה סיפא מסייע ליה נמי רישא [ב]קדשים קלים פסיקא ליה הכא לא פסיקא ליה: [א]כלל אמר רבי יהושע [ג]כל שהיתה לה שעת היתר לכהנים אין מועלין בה וכל שלא היתה לה שעת היתר לכהנים מועלין בה איזוהי שהיתה לה שעת היתר לכהנים שלנה ושנטמאת ושיצאת ואיזוהי שלא היתה לה שעת היתר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה ושקבלו פסולין וזרקו את דמה: אמר ליה בר קפרא לבר ג] פדת בן אחותי ראה מה אתה שואלני למחר בבית המדרש היתר שחיטה שנינו

בחטאת טז]והויא זריקה וקמ״ל דאע״ג דנעשית השחיטה בהכשר ולא פיגל עד שעת קבלה מ״מ מועלין יז] לאפוקי ממאן דאמר לקמן (דף ה.) היתר שחיטה שנינו: **הפיגול** בקדשי קדשים מועלין בו יח] כו'. לאו דזריק ומסייע ליה דזריקת פיגול אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים: **לא** דלא זרק. וא״ת אם כן מאי איריא יט]פיגול אפילו לא פיגול נמי וי״ל דדוקא פיגול אבל לא פיגול אין מועלין כיון דאיכא היתר זריקה או היתר שחיטה ולא כ]בעינא היתר אכילה להוציאו מידי מעילה: כא]**הא קתני סיפא בקדשים קלים אין מועלין בו.** כב]והא סייעתא לרב גידל מהא דקאמר דזריקת פיגול אינו מביא לידי מעילה בקדשים קלים דהא ודאי מיירי בזרק דאי בלא זרק מאי איריא כג]פיגול אפילו לא פיגול נמי ועוד מדלא מפליג בין זרק ללא זרק: **ולפלוג ברישא וליתני לפני זריקה מועלין בו.** כד]כלומר ודאי דרישא מיירי בזרק והוא סייעתא לרב גידל מהואת מעילה בקדשי קדשים דאי בלא זרק דוקא מאי איריא דמפליג כה] לקדשי קדשים לקדשים קלים ליפלוג בקדשי קדשים עצמן וקאמר ההוא ודאי מסייע ליה פי' סיפא ודאי היא סיוע לדרב גידל דזריקת פיגול אינו מביא לידי מעילה בקדשים קלים דעל כרחך מיירי כו]בסיפא בזורק כדפי': **לימא הואיל ומסייע ליה סיפא מסייע ליה נמי רישא.** דאינו מוציא מידי מעילה כז]בקדשי קדשים ודאי קדשים קלים פסיקא ליה כו' כלומר לעולם מיירי רישא בלא זרק דוקא והא דלא מפליג בין זרק ללא זרק בקדשי קדשים עצמן משום דיש קדשי קדשים דלא פסיקא ליה למיתני דלאחר זריקה אין מועלין כגון בעולה כח]הא אפילו ליתא לדרב גידל וגם מילתא פסיקא קתני טפי דבקדשים קלים אין מועלין בין לאחר זריקה בין קודם זריקה אבל הא דלא פסיק ליה דלא הוי כט]אלא לאחר זריקה הא דאין מועלין אלמא משמע במסקנא דליכא סיוע לרב גידל מהא דקאמר דזריקת פיגול אין מביאה לידי מעילה בקדשים קלים אבל מהא דאין מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים ליכא סיוע וקשה מאי שנא והא חד טעמא הוא משום דהוי זריקה לענין פיגול ואומר מורי ה״ר פרץ שי' דשנא ושנא דלגבי הואת מעילה בקדשי קדשים בעינן ראוי לאכילת אדם הילכך מדאקבעה רחמנא בפיגול אע״ג דבעיא כהרצאת כשר כך הרצאת פסול כלומר שיהא מרוצה לאכול בהיתר ממנו ל]דחשבה רחמנא זריקת פיגול להיות בכלל הרצאת אכילה וא״כ דין הוא נמי גבי קדשי קדשים שתוציא מידי מעילה אבל לא] בקדשים קלים שתהא חשובה הזריקה להיות חלק גבוה מבורר לא מצינו שתהא חשובה לענין זה: **בן אחותי ראה מה אתה שואלני למחר** כו'. כלומר למחר לב]שנינו נהיה עסוקים בהלכה תשאילני כדי לברר הדבר וראה לדקדק בדבר כדי שנשא ונתן בה למחר:

היתר שחיטה שנינו. שמיד שנעשית השחיטה בהכשר אין מועלין או היתר זריקה דבעינן שיהא ראוי לזריקה קודם שיצא מידי מעילה כגון שנתקבל הדם בהכשר ואם תאמר בשלמא אי אמרת היתר אכילה שנינו היינו דקרי ליה היתר לכהנים דהיינו לאחר זריקה שאז מותר באכילה אלא אי אמרת היתר זריקה מאי היתר לכהנים איכא ויש לומר דקודם זריקה נמי קרי ליה היתר לכהנים משום דכיון דעומד ליזרק כזרוק דמי ואם תאמר אם כן ליבעי אי הלכה כרבי שמעון אי כרבנן דפליגי בהא (מנחות דף קב:) דר״ש אית ליה כזרוק דמי ורבנן לית להו כזרוק דמי וכי תימא אין הכי נמי מיבעי ליה לג]כו' זה אינו דאם כן מאי מייתי מהני דלקמן דהיתר זריקה שנינו לימא ר״ש היא ועוד דמייתי נמי לקמן מרבי

ועוד. מסיפא נמי דיקא ד] דקתני לן דמה והוא הדין לפיגול אע״פ שחזר וזרקו מועלין בו דאין מוציא מידי מעילה: **אי אמרת בשלמא בחטאת.** (ב) ה]להכי דייקינן דה״ה לפיגול שאם פיגל בו אע״פ שחזר וזרקו מועלין בו: **אלא אי אמרת בעולה צריכא למימר.** דמועלין בה הא כולה לגבוה היא אלא ש״מ בחטאת מיירי וה״ה לרישא: **סיפא ודאי מסייע ליה.** לן דמה כו' דמיירי לאחר זריקה בהדיא ודייקינן ה״ה ו]דפיגול דזריקה אינו מוציא מידי מעילה (ג): **נימא הואיל ומסייע ליה סיפא מסייע ליה רישא.** דנימא נמי בחטאת מיירי וקאמר לעולם מועלין בו דמשמע אע״ג דזרק: וקא פריך ומסיפא נמי ז]מי פשיטא ליה דמסייע ליה דילמא לעולם אימא לך דלא מסייע ליה דאמרינן דלא דמי לן דמה למחשבת פיגול ומהדר ליה אמאי לא דמי ומאי שנא כלומר מה הפרש יש בין פסול לן לפסול פיגול: **וא״ל ודאי לא דמו דאימא לך הלנה דקעביד איסורא בידים.** שהיה לו לזורקו והלינו דהיינו דקעביד ליה פסול בידים דלגבי מחשבה דפיגול חשיב ללינה מעשה בידים הילכך קנסינן ליה דלא תיהני ליה זריקה לאפוקיה מידי מעילה אלא מועלין נמי לאחר זריקה: **אבל מחשבת פיגול לא עביד מעשה בידים.** אלא פסול מחשבה אימא לך דלא קנסינן ליה ומהני ליה זריקה לאפוקיה מידי מעילה ודלא כרב גידל ורישא בעולה קמיירי כדאוקימנא ברישא: **ה״נ דאין מועלין בו.** דזריקת פיגול (ד) (אינה) מוציאה מידי מעילה והיינו ח]כרב גידל: **אמאי קתני סיפא.** דההיא הפיגול בקדשים קלים אין מועלין בו ט] כלומר אפילו לאחר זריקה דלאו קדשי ה' נינהו: **ליפלוג ברישא בדידיה וליתני לפני זריקה מועלין בו לאחר זריקה אין מועלין בו.** אלא מדלא פליג הכי ברישא אלא בסיפא לימא י]בדאע״ג דזריק מיירי רישא דמועלין בו וסיפא מסייעא לרב גידל: **ההוא ודאי.** סיפא דקתני בקדשים קלים אין מועלין יא]: **מסייעא.** לרב גידל דאיהו נמי הכי קאמר ואינו מביא לידי מעילה בקדשים קלים: **לימא הואיל ומסייעא ליה סיפא.** כדאמרן דודאי מסייעא ליה יב] (ה) נימא נמי רישא דבאע״ג דזרק מיירי: **א״ל רישא ודאי לא תסייע ליה.** דרישא מיירי בדלא זרק כדאמרן והא דדייקת אבל זרק מאי ה״נ דאין מועלין אמאי קתני סיפא כו' ליפלוג ברישא אין ה״נ דמצי לפלוגי ברישא אלא משום הכי תנא סיפא בקדשים קלים אין מועלין בו הואיל ופסיקא ליה למלתא דבין לפני זריקה ובין לאחר זריקה אין מועלין בו באימורין הואיל וזריקת פיגול היא מש״ה חביבה ליה טפי מההיא הפלגה דרישא דלא פסיקא ליה מילתא הואיל דלפני זריקה מועלין בו ולאחר זריקה אין מועלין בו כדדייק יג] ברישא הילכך לא תני לה ולעולם לא מסייע ליה לרב גידל: **ראה מה אתה שואלני.** יד]שאל לו הא דקתני במתני' שעת היתר טו]שחיטה שנינו דכיון שנשחטה כתקנה בלא פסול היינו שעת היתר ואע״ג דשוב נפסלה יצאת מידי מעילה:

רבינו גרשום

דקתני לן דמה. וה״ה לפיגול דאע״פ שחזר וזרקו מועלין בו: **אי אמרת בשלמא בחטאת.** מיירי סיפא **שפיר אלא אי אמרת** בעולה כו': **סיפא ודאי.** לן דמה כו' **מסייע.** לרב גידל דמיירי לאחר זריקה בהדיא: **רישא מאי.** לימא נמי הואיל ומסייע ליה סיפא מסייע ליה רישא: **וסיפא ודאי מי מסייע ליה.** לעולם אימא דלא מסייע ליה דלא דמי לן דמה למחשבת פיגול: ואמאי לא דמי **ומאי שנא** ביה. מאי שינוי יש בין פיסול לן ובין פיסול פיגול: ודאי לא דמו דאימא לך הלנה **דקא עביד** איסורא **בידים.** שהיה לו לזורקו והלינו היינו דעביד בפסול בידים הלכך קנסינן ליה דלא מהני ליה זריקה לאפוקי מידי מעילה אלא מועלין בו נמי לאחר זריקה אבל מחשבת פיגול דלא עביד מעשה בידים אלא באיסור מחשבה אימא דלא קנסינן ליה ומהני ליה זריקה לאפוקי מידי מעילה ודלא כרב גידל: **אמאי קתני סיפא.** דההיא הפיגול: **בקדשים קלים אין מועלין בו.** באימורין אפילו לאחר זריקה דלאו קדשי ה' הוא: **לפלוג ברישא ולתני לפני זריקה מועלין בו לאחר זריקה אין מועלין בו.** אלא מדלא פליג הכי בדידה ברישא אלא בסיפא נימא בדאע״ג דזרק מיירי רישא דמועלין בו ומסייע לרב גידל: **ההיא ודאי.** סיפא בקדשים קלים אין מועלין בו: ודאי **מסייע ליה** לרב גידל. דאיהו נמי הכי קאמר ואינו מביא לידי מעילה האימורים בקדשים קלים: **לימא הואיל ומסייע ליה סיפא** ודאי כדאמרן. **דמסייע ליה נמי רישא**: ודאי לא מסייע ליה רישא דבלא זרק קא מיירי כדאמרן וההיא דדייקת אבל זרק מאי הכי נמי דאין מועלין אי הכי אמאי קתני סיפא דההיא בקדשים קלים כו' לפלוג ברישא אין הכי נמי דמצי לפלוג ברישא אלא משום הכי תנא סיפא בקדשים קלים אין מועלין הואיל ומילתא פסיקא היא דבין לפני זריקה ובין לאחר זריקה אין מועלין באימורין הואיל וזריקת פיגול היא משום הכי חביבא ליה טפי מההיא הפלגה דרישא דלאו מילתא פסיקא היא הואיל ולפני זריקה מועלין בו ולאחר זריקה אין מועלין בו כדדייק ברישא. ורישא קשיא לרב גידל והיינו דקאמר במס' מנחות (מז.) הא איתותב רב גידל: **כלל אמר ר' יהושע כל שהיה שעת היתר לכהנים.** וקא בעי בגמ' מאי שעת היתר דקתני היתר שחיטה שנינו דכיון דנשחטה כתיקנה בלא פיסול היינו שעת היתר אע״ג דשוב נפסלה יצאת מידי מעילה או היתר זריקה שנינו דבעינן דקבלה נמי תיהוי בלא פיסול וכיון דקיבל כראוי היינו היתר זריקה אע״ג דעדיין לא נזרק משום דכל העומד ליזרק כזרוק דמי או היתר אכילה שנינו דבעינן דיהא נזרק הדם כראוי ושוב יש היתר אכילה בבשר וכיון דהיה בו שעת היתר אין מועלין בו: **ואיזו היא שלא היה לה שעת היתר שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה.** ומאי שנא דנקט הני תרין מכל הני דרישא והלא בכולהו דתנא מועלין בהן לא הוה בהו שעת היתר לכהנים היינו טעמא משום דהני איתקוש אהדדי ומחד קרא נפקי מאם האכל וגו' במסכת זבחים: **ראה מה אתה שואלני.** כלומר שים דעתך שתשאלני כהוגן: ושאלו שעת היתר לכהנים דתנן **היתר שחיטה שנינו**

מוסף רש״י

כל שהיתה לה שעת היתר לכהנים אין מועלין בה. דלאו קדשי ה' הם, ואע״ג דהשתא אין לה שעת היתר (מנחות קב.). שנשחטה חוץ לזמנה כו'. על מנת לאוכלה חוץ לזמנה או חוץ למקומה (שם).

שיטה מקובצת

ואיזוהי שלא היתה לה. תוס' מנחות דף מז ע״ב (ד״ה ואינה): תוד״ה **לא דלא** זרק, ולא בעינן היתר **אכילה** להוציאו מידי מעילה. גליון. הך שינויי לא נהירא לי דכך לי היתר שחיטה והיתר זריקה למאן דאית ליה כמו זריקה למאן דאית ליה היתר אכילה שנינו דאי אמרת דוקא פיגל מועלין בה אבל לא פיגל אין מועלין בה כיון דאיכא היתר זריקה או היתר שחיטה א״כ היינו כרב גידל דאית ליה זריקת פיגול אינה מוציאה מידי (פיגול) [מעילה] בקדשי קדשים וה״ה היתר זריקה או היתר שחיטה שהיא כזריקה למאן דאית ליה היתר שחיטה שנינו או היתר זריקה שנינו ואנו באין לדחות דבריו ונ״ל כי יש לתרץ כי (אפי') [אמאי] דבעי לעיל סמיך דלעולם איירי בלא זריקה וקמ״ל אע״ג שנעשית השחיטה בהכשר ולא פיגל עד שעת קבלה מועלין בו לאפוקי ממ״ד לקמן היתר שחיטה שנינו:

מסורת הש״ס

א) מנחות קב.,

שינויי נוסחאות

א] רישא וסיפא ודאי מסייע ליה מ״ש הלנה. נ״א, מסייע ליה א״ל ומ״ש א״ל הלנה (ש״מ), וגי' ל״ק בשם ס״י או דילמא סיפא ודאי מסייע ליה רישא לא וסיפא מי פשיטא דמסייע ליה ומ״ש, ומ״ה הביא נ״א דגרסי' רישא נמי לא מ״ש הלנה, **ב]** מחשבה דלא קא (ש״מ), **ג]** לבר פדא בן אחותו. עי' תוס' תמורה דף י ע״א ד״ה איתמר (ש״מ ומ״ה), **ד]** דיקא דבחטאת איירי דקתני (ש״מ), **ה]** בחטאת צריכא למימר להכי (דפו״ר), **ו]** ה״ה בפיגול (צ״ק), **ז]** מי פשיטא דמסייע. כצ״ל (ש״מ), **ח]** והיינו דלא כרב גידל (ש״מ וצ״ק), **ט]** בו באימורין אפילו (ש״מ וצ״ק), **י]** לימא דאע״ג דזריק מיירי רישא דמועלין בו ומסייעא לרב גידל (ש״מ), **יא]** אין מועלין בו ודאי מסייעא לרב (ש״מ), **יב]** ליה מסייע ליה נמי רישא דנימא דבאע״ג (ש״מ ודפו״ר), **יג]** כדדייק מרישא (צ״ק), **יד]** שואלני כלומר שים דעתך שתשאלני כהוגן ושאל לו (ש״מ), **טו]** שעת היתר שחיטה (ש״מ), **טז]** בחטאת וקודם זריקה (ש״מ. ובש״מ כ״י כבדפוס), **יז]** מועלין בה לאפוקי (ש״מ), **יח]** מועלין בו מאי לאו דזריק ומסייעא ליה (ש״מ), **יט]** איריא פיגל אפילו לא פיגל נמי וי״ל דדוקא נקט פיגול אבל לא פיגל אין (ש״מ), **כ]** ולא בעינן היתר (ש״מ), **כא]** אמאי קתני (צ״ק), **כב]** בו והוי סייעתא (ש״מ), **כג]** איריא פיגל אפילו לא פיגל (ש״מ), **כד]** אלא ודאי (צ״ק), **כה]** דמפליג בין קדשי קדשים (ש״מ), **כו]** מיירי סיפא בזורק (ש״מ), **כז]** בקדשי קדשים דרישא נמי מיירי בזרק דאי בלא זרק א״כ ליפלוג וליתני ברישא [בנ״א נוסף: כדפ״ה] ודאי קדשים קלים (ש״מ), **כח]** כגון בעולה אפילו ליתא. כצ״ל (ש״מ), וגי' ל״ק כגון בעולה דבהא אפילו ר' גידל מודה וגם, **כט]** דלא הוי לאחר זריקה. כצ״ל (צ״ק), **ל]** ממנו אלמא חשביה רחמנא לזריקת (ש״מ), וגי' ל״ק ואפ״ה חשבה, **לא]** אבל לענין להביא לידי מעילה בקדשים (ש״מ), **לב]** למחר שנהיה עסוקים (ש״מ), **לג]** ליה כן זה (ש״מ),

הגהות הב״ח

(א) גמ' סיפא ודאי מסייע ליה רישא לא מ״ש. נ״ב בתמיה והרי סיפא נמי לא ודאי מסייע ליה כמו שפרש״י ע״ש: **(ב)** רש״י ד״ה אי אמרת בשלמא בחטאת מיירי צריכא למימר להכי: **(ג)** ד״ה סיפא וכו' מעילה הס״ד ואח״כ מ״ה רישא נמי נימא הואיל: **(ד)** ד״ה ה״נ וכו' פיגול מוציאה מידי מעילה והיינו דלא כר' גידל: **(ה)** ד״ה לימא וכו' מסייע ליה מסייע נמי וכו' מיירי הס״ד ואח״כ מ״ה רישא ותיבת א״ל נמחק:

מסורת הש"ס

(א) זבחים לג., (ב) [זבחים לח: לג.], (ג) [מנחות קב:],

שינויי נוסחאות

א] לא כחזקיה ולא כר' יוחנן (ש"מ), ב] ושיצאת מאי לאו דלן הדם וקתני (ש"מ), ג] שעת היתר לכהנים (ש"מ), ד] ה"ד אי דקיבלוהו פסולין וזרקוהו פסולין ל"ל (ש"מ), ה] אלא לאו דקבלוהו פסולין וקתני מועלין בו, כצ"ל. ובקצת ס"י גרסי'. דקבלוהו פסולין וזרקוהו כשרים וטעמא דקיבלוהו פסולים וזרקוהו כשרים הא קבלוהו כשרים וזרקוהו פסולים אין מועלין ש"מ (ש"מ), ו] ואיזוהי שהיתה וכו' ואיזוהי שלא היתה (ש"מ), ז] חוץ לזמנה וחוץ למקומה (ש"מ), ח] פסולין קיבלוהו פסולין וזרקוהו פסולין הוא (ש"מ), ט] קיבלוהו כשרים וזרקו כשרים. ס"א. וזרקו פסולים דמה (ש"מ), י] עד שיזרק הדם (ש"מ), יא] נ"א. שום פסול אח"כ אין מועלין (מ"ה), יב] שניתז מדמה (צ"ק), יג] תכבס וגו' בראוי להזאה הכתוב מדבר. והס"ד (צ"ק), יד] לר"ש לכך נ"ל דבין (ש"מ), טו] קדשי ה' (וכ"ה צ"ק) עד לאחר זריקה דאז נאכלת הבשר לבעלים או (ש"מ), טז] יאכל עד לאחר (ש"מ), יז] פקעי מיניה קדשי ה' דכזרוק דמי וא"ת למ"ד היתר שחיטה א"כ אמאי קרי ליה היתר לכהנים וי"ל דר"ל היתר לעבודות הכהנים דהיינו קבלה דמקבלה ואילך מצות כהונה וא"ת א"כ כי (ש"מ), יח] לומר היתר קבלה כי נעשית השחיטה בהיתר שאז נראה לקבלה י"ל דלא דמי (ש"מ). וגי' ל"ק כי נעשית השחיטה בהכשר וא"כ הל"ל היתר קבלה שנינו כלומר שבא, יט] שהיא היתר לעבודת כהנים כדפרישית וא"ת (ש"מ), כ] בהכשר וא"ת כששחט (דפו"ר ומ"ה), כא] לא הויא היתר השחיטה היתר (ש"מ), כב] שנינו ור"ל אמר היתר זריקה ורבי יוחנן. כך הוא בתוס' (ש"מ), כג] כלומר לר' יוחנן קשיא מתני' וכחזקיה (דפו"ר וש"מ), כד] מאי לאו דלן דם וקתני אין מועלין וש"מ דהיתר זריקה (ש"מ), כה] בבשר נמי עד (ש"מ), כו] דאע"ג דליכא (ש"מ), כז] הקפיד להאריך עליו אלא על קושיא דקשיא לר"י דעדיף מינה שקיל וטרי [ביה]. (ש"מ), כח] בשר ומשום הכי אין (ש"מ וצ"ק), כט] כך היתה סברת המקשה ומ"מ משני לא דלן בשר כך נראה (ש"מ), ל] למה לי תרתי אלא לאו דקבלו פסולין וש"מ. כצ"ל (ש"מ), לא] וה"פ דסוגיא אם תמצא לומר דהיתר אכילה שנינו והפי' כך הוא אי דקבלו פסולין או דקיבלו כשרין וזרקו פסולים למועלין (ש"מ). וגי' ל"ק. אי דקבלו פסולין או דקבלו כשרים וזרקו, לב] ל"ל תרתי כלומר אמאי תני כלל קבלו פסולין ליתני זרקו פסולין לחוד (ש"מ), וצ"ק גרס כבמוסגר, לג] דקבלו פסולין וזרקו פסולין חד מלתא היא [בנ"א נוסף: דחד טעמא הוא משום היתר אכילה] אלא לאו דקבלוהו פסולין כלומר דוקא קבלוהו פסולין מועלין אבל הא קבלוהו כשרים דאיכא [בנ"א נוסף: השתא] היתר זריקה (ש"מ), לד] ש"מ וצ"ק, לה] שפיר ידענא (ש"מ), לו] הא קיבלוהו כשרים אין מועלין, כצ"ל (ש"מ). וגי' צ"ק כשרין אין מועלין דאל"כ הוי פריך ל"ל, לז] פסולין אי אמרינן (ש"מ), לח] שפיר למיתני וזרקו פסולין (ש"מ), לט] דהוא הדין נמי. כצ"ל (ש"מ), מ] פסולין משום דעבודה (ש"מ), מא] לומר דכי נמי (ש"מ), מב] אין מועלין ואפילו זרקו פסולין ולאפוקי (ש"מ), מג] דקבלוהו פסולין דוקא א"כ קשיא למה לי (ש"מ), מד] כיבוס ולגבי (וגי' צ"ק כמו לגבי) מעילה יש לדקדק כך דכי קבלו (וגי' צ"ק דקבלוהו) כשרים וזרקו פסולין (ש"מ), מה] לומר דוקא כמו כן. כצ"ל (צ"ק), מו] לאו דוקא אלא אגב וקבלוהו נקט זרקו וקבלוהו דדוקא קבלוהו פסולין אבל קבלוהו כשרים ועדיין לא נזרק טעון כיבוס ה"נ (ש"מ), מז] ה"נ גבי מעילה לאו דוקא. כצ"ל (צ"ק), מח] קיבלוהו פסולים אגב (ש"מ),

או היתר זריקה שנינו. דאע"פ שנשחט כראוי בעינן דתהוי קבלה נמי בלא פסול וכיון דקיבל כראוי הותר לזריקה דאע"ג דעדיין לא נזרק דמו הוי כאילו נזרק בהיתר דכל העומד ליזרק כזרוק דמי[ג] דכיון דנתקבל בכוס כראוי ונראה לזריקה שוב אין בו מעילה: **או היתר אכילה שנינו.** דאע"ג דנשחט ונתקבל כראוי לעולם לא יצא מידי מעילה עד [י]שנזרק הדם דיש בו שעת היתר אכילה לכהנים ואם אירע (ב) בו שום פסול [יא]אפילו הכי אין מועלין. והשיבו בר קפרא לחזקיה ורבי יוחנן פליגי בהא מילתא: **מאי לאו דלן הדם.** שנתקבל בכוס כראוי ואח"כ לן קודם זריקה וקתני אין מועלין בהן משום דכל העומד ליזרק כזרוק דמי וש"מ היתר זריקה שנינו: **לא דלן בשר.** חוץ לזמנו: **אבל דם איזדריק.** ולהכי אין מועלין בו דיש בה היתר אכילה לכהנים כר' יוחנן: **ל"ל עד דאיכא תרתי.** בפסולין קבלה וזריקה בקבלו פסולין לחוד סגי דהא נפסל בו: **אלא לאו דקבלוהו פסולין ואף על גב דזרקוהו כשרים מועלין בו.** הואיל ונתקבל בפסול דלא היה בו היתר זריקה דלא הויא קבלתו כראוי וטעמא דקבלוהו פסולין וזרקוהו כשרים אבל קבלוהו כשרים אע"ג דזרקוהו פסולין אין מועלין בו דמשעה שקבלוהו כשרים הותר לזריקה ומש"ה אין מועלין בו וש"מ היתר זריקה שנינו: **מתקיף לה רב יוסף.** לעולם אימא לך דאפילו קיבלוהו כשרים וזרקוהו פסולין נמי מועלין בו דהיתר אכילה שנינו דאי ס"ד דאיכא לפלוגי הכי כדאמר דקבלוהו פסולין וזרקוהו כשרים אבל קבלוהו כשרים אף על גב דזרקוהו פסולין אין מועלין בו דדוקא קתני אלא הא דתנן בזבחים חטאת פסולה שניתז [יב]דמה על הבגד אינו טעון כיבוס כדכתיב בחטאת כשרה ואשר יזה מדמה על הבגד תכבס [יג]וגו' (ויקרא ו): **שלנה.** הדם או הבשר דה"ל שעת הכושר אי למר כדאית ליה היתר שחיטה אי למר כדאית ליה היתר אכילה: **קבלו פסולין וזרקו פסולין הוא דאין דמה טעון כיבוס הא קבלוהו כשרים וזרקו פסולים.** או איפכא דמה טעון כיבוס והא דתני קבלו פסולין דוקא קתני פסולין ולא כשרים: **קרי כאן אשר יזה מדמה ולא שכבר הוזה.** כלומר אשר יזה מדם העומד להזות דעדיין לא נעשית מצותו ההוא הוא כשניתז ממנו על הבגד קודם זריקה או בשעת זריקה טעון כיבוס ולא שכבר הוזה דלאחר הזאה אין המותר טעון כיבוס דמאחר שנזרק בין זרקו כשר בין זרקו פסול אינו טעון כיבוס אלא ודאי הא דקתני בחטאת שקבלו פסולין וזרקו פסולין לאו דוקא דאפילו קבלו כשרין וזרקו כשרין אין דמה טעון כיבוס אחר זריקה אע"ג דהויא חטאת כשרה הואיל וכבר הוזה אבל קודם זריקה טעון כיבוס כדין חטאת כשרה דטעון כיבוס (אפילו) בין קבלה וזריקה:

או היתר זריקה שנינו או היתר אכילה שנינו חזקיה אמר היתר שחיטה שנינו ר' יוחנן אמר [א]היתר אכילה שנינו א"ר זירא לא דייקא מתני' [א]דלא כחזקיה ודלא כרבי יוחנן תנן שלנה ושנטמאת ושיצאת [ב]לאו דלן דם וקתני אין מועלין בו וש"מ היתר זריקה שנינו לא דלן בשר אבל דם איזדריק מש"ה קתני אין מועלין בו תנן ואיזו היא שלא היתה לה שעת [ג]הכושר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה ושקבלו פסולין וזרקו את דמה ה"ד [ד]אילימא דזרקוהו פסולין וקבלוהו פסולין ל"ל עד דאיכא תרתי אלא לאו דקבלוהו פסולין [ה]וזרקוהו כשרים וקתני מועלין בו ש"מ היתר זריקה שנינו מתקיף לה רב יוסף ואי ס"ד איכא לפלוגי הכי הא דתנן התם(א) חטאת פסולה [ב]אין דמה טעון כיבוס בין שהיתה לה שעת הכושר ונפסלה ובין שלא היתה לה שעת הכושר ונפסלה [ו]אי זו היא שהיתה לה שעת הכושר ונפסלה שלנה ושנטמאת או שיצאה איזוהי שלא היתה לה שעת הכושר שנשחטה חוץ [ז]למקומה חוץ לזמנה ושקבלו פסולין וזרקו את דמה היכי דמי אילימא [ח]דקבלוהו פסולין וזרקו פסולין הוא דאין דמה טעון כיבוס הא [ט]קבלוהו (א) וזרקו כשרים דמה טעון כיבוס קרי כאן [1]אשר יזה מדמה (ב) [ג]ולא שכבר הוזה אלא לאו דוקא

שמעון גופיה אלמא מיבעיא ליה אפילו לר"ש [יד]וי"ל לכולי עלמא דבין לר"ש ובין לרבנן קבעי דלא פליגי אלא לענין טומאת אוכלין אבל לענין אכילה לא ואיכא למיבעי אליבא דתרוייהו דעד כאן לא קאמר ר"ש כזרוק דמי אלא לענין טומאת אוכלין אבל לא פקעי קדשי[טו] קדשים עד לאחר זריקה או לאידך גיסא דע"כ לא קאמרי רבנן לאו כזרוק דמי אלא לענין טומאת אוכלין משום דלא קרינן בה אשר [טז]יאכל (ויקרא יא) אלא לאחר זריקה אבל הכא כיון דעומד ליזרק מיד פקעי[יז] קדשי ה' דכזרוק דמי וא"ת כי היכי דקאמר היתר זריקה [שנינו] כי נעשית הקבלה בהכשר כמו כן היה לו לומר[יח] כי נעשית השחיטה בהיתר היתר קבלה [שנינו] כלומר שבא לידי [היתר] קבלה וי"ל דלא דמי דגבי זריקה שייך שפיר לשון היתר זריקה לפי שכשנתקבל בהכשר אז מותר לזרוק ואם נתקבל בפסול אסור לזרוק אבל כי נמי נשחט בפסול אין אסור לקבל הלכך לא שייך לומר היתר קבלה אלא היתר שחיטה כלומר שנעשה השחיטה בהיתר וקרי ליה היתר לכהנים לפי שהוא היתר לעבודת כהנים[יט] וא"ת למ"ד היתר שחיטה שנינו שחט בצפון וקבל בדרום אמאי מועלין כיון שנעשית השחיטה בהיתר וי"ל דמיירי כגון שקיבל קודם גמר שחיטה דהשתא לא נגמרה השחיטה בהכשר[כ] וא"כ כששחט ביום וזרק בלילה מאי איכא למימר וי"ל התם נמי מיירי כששחט כל כך סמוך לשקיעת החמה עד שהוצרך לזרוק בלילה ואם כן לא [כא]היתה שחיטתו היתר לעבודת כהנים: **חזקיה אמר היתר שחיטה שנינו** [כב]**רבי יוחנן אמר היתר אכילה שנינו לא דייקא מתני' לא כחזקיה ולא כרבי יוחנן.** כלומר [כג]כרבי יוחנן דקשיא ממתני' וכחזקיה לא דייקא: [כד]**לאו דלן דם וקתני אין מועלין וש"מ היתר זריקה שנינו.** דאי היתר אכילה היה לו למעול אפילו בבשר[כה] עד לאחר זריקה שאז ראוי לאכילה וקשיא לר' יוחנן כחזקיה לא דייקא מדנקט לן דמה ולא נקט רבותא טפי כגון קיבל בפסול [כו]ואע"ג דליכא אלא שחיטה בהכשר מ"מ אין מועלין דהיתר שחיטה שנינו ודיוק זה אינו חשוב בעיני הש"ס ולא הקפיד [כז]עליו אלא על קושיא דקשיא לרבי יוחנן דפריך מינה: **לא דלן בשר.** [כח]ומ"מ אין מועלין דליכא היתר אכילה וא"ת ומאי ס"ד דמקשה והא פשיטא הוא דמצי לתרץ כן וי"ל דסברא הוא דמיירי בלן דם דומיא דסיפא דלא היתה לו שעת היתר לכהנים דחשיב קיבלו פסולים וזרקו דמן אלמא מיירי בפסול דם ורישא דומיא דסיפא [כט]כך נראה למורי ה"ר פרץ שי': **שקיבלו פסולין וזרקו את דמה.** יס"ג כן ה"ד אי דקבלו פסולין או זרקו פסולין [ל]ל"ל עד דאיכא תרתי אלא לאו דקבלו פסולין דוקא וש"מ היתר זריקה שנינו וה"פ דסוגיא [לא]אתיא לומר דהיתר זריקה שנינו והפי' כך הוא אי [דקבלו] פסולין [או זרקו פסולין] ר"ל או דקבלו כשרים וזרקו פסולין דמועלין משום דליכא היתר אכילה [לב]ל"ל עד דאיכא תרתי כלומר אמאי תני כלל [קבלה] בפסולין ליתני זריקה בפסולין לחוד דהוי משמע דאפילו נעשית הקבלה בהכשר מועלין משום דהיתר אכילה שנינו ולא ניחא למימר דלא זו אף זו קתני בכה"ג דקבלו [לג]בפסולין וזרקו בפסולין חד מילתא היא אלא לאו קבלוהו פסולין דוקא הא קבלוהו כשרים דליכא היתר זריקה אין מועלין וש"מ היתר זריקה שנינו וא"ת א"כ ל"ל למיתני וזרקו פסולין כלל כיון דקבלוהו פסולין דוקא י"ל דתנא וזרקו פסולין לאשמועינן דקבלוהו דוקא וה"ק אע"ג דזרקוהו פסולין אי קבלוהו פסולין נמי הוא דמועלין דלא הוה ליה היתר זריקה הא קבלוהו כשרים אע"ג דזרקוהו פסולין אין מועלין אע"ג דאין לו היתר אכילה כיון דאיכא היתר זריקה מ"מ קשה דאי נמי תנא קבלוהו (לפסול) [לד][פסולין] לחוד שפיר [לה]ידע דהיתר זריקה שנינו דמשמע הא קיבלוהו כשרין[לו] מיד אין מועלין כי היכי דהוה פריך ל"ל למיתני קבלוהו פסולין [לז]כי אמרינן דהיתר אכילה שנינו ואומר מורי ה"ר פרץ שי' דאיצטריך שפיר למיתני [לח]זרקו פסולין דאי לא תנא אלא קבלוהו פסולין ס"ד אמינא דה"ה [לט]כי נמי קבלוהו כשרין וזרקו פסולין דמועלין משום דהיתר אכילה שנינו והא דנקט קבלוהו פסולין ולא נקט זרקו פסולין [מ]עבודה קמייתא נקט דמקבלה ואילך מצות כהונה קמ"ל הא דתני זרקוהו פסולין דע"כ היתר זריקה שנינו דאי היתר אכילה שנינו ל"ל למיתני קבלוהו פסולין אלא ודאי היתר זריקה שנינו ותנא זרקוהו לומר [מא]כי נמי זרקוהו פסולין דוקא קבלוהו פסולין הוא דמועלין הא אם קבלוהו כשרים אין מועלין[מב] לאפוקי ממ"ד היתר אכילה שנינו וגם דלא כמ"ד היתר שחיטה שנינו דהא כי נמי קבלו פסולין איכא היתר שחיטה ואפ"ה מועלין: **מתקיף** לה רב יוסף אי ס"ד **איכא** לפלוגי הכי. כלומר שמחלקין כך לומר דקבלוהו [מג]דוקא מכח קושיא דלמה לי למיתני תרתי: **חטאת** פסולה אין דמה כו'. דכתיב וכל חטאת אשר יזה מדמה על הבגד תכבס ודרשינן בראוי להזות לאפוקי חטאת פסולה: קבלו פסולין וזרקו פסולין הוא דאין דמה טעון כיבוס הא קבלו כשרים וזרקו כשרים דמה טעון כיבוס. [מד]דלגבי מעילה יש לדקדק כך דבקבלו כשרים וזרקו פסולין אין מועלין וכיון שבאת לומר [מה]תרווייהו דוקא כמו כן יש לדקדק כאן ואמאי קרי כאן אשר יזה מדמה ולא שכבר הוזה אלא לאו דוקא כלומר אלא ש"מ דאין לדקדק על זה דהא דקתני זרקו פסולין לאו דוקא [מו]ואגב קבלוהו נקט ליה [מז]ה"נ גבי מעילה תרווייהו לאו דוקא ולעולם היתר אכילה שנינו והא דנקט קבלוהו[מח] אגב זרקוהו נקט ליה:

עין משפט
נר מצוה

א מיי' פ"ג מהלכות מעילה הלכה א: ב מיי' פ"ח מהל' מעה"ק הלכה ג: ג [מיי' שם הלכה ז]:

תורה אור השלם

1. כֹּל אֲשֶׁר יִגַּע בִּבְשָׂרָהּ יִקְדָּשׁ וַאֲשֶׁר יִזֶּה מִדָּמָהּ עַל הַבֶּגֶד אֲשֶׁר יִזֶּה עָלֶיהָ תְּכַבֵּס בְּמָקוֹם קָדֹשׁ: ויקרא ו כ

הגהות הב"ח

(א) גמ' הא קבלוהו או זרקו כשרים: (ב) רש"י ד"ה או היתר אכילה וכו' ואם אירע אח"כ בו שום פסול אפ"ה אין:

מוסף רש"י

חטאת פסולה אין דמה טעון כיבוס. דכתיב אשר יזה, בראוי להזאה הכתוב מדבר (זבחים צב.). **שעת הכושר.** לזריקה (שם). **שלנה.** דמה (שם). **ושקבלו פסולין וזרקו את דמה.** ושקבלו פסולין את דמה גרסינן ולא גרסינן וזרקו, דהא אפילו כשרה שניתז מדמה לאחר זריקה על הבגד אין טעון כיבוס, כדאמרינן אשר יזה פרט לזה שכבר הוזה (שם).

שיטה מקובצת

ר' יוחנן אמר היתר **אכילה שנינו.** תוס' מנחות דף קב ע"א (ד"ה דאי): **לא דלן בשר.** עי' תוס' מנחות שם בסוף הדף (ד"ה לא): **שם.** גליון ואי קשיא הא תני לעיל לן דמה אף על פי שחזר וזרקו מועלין וי"ל דאיכא לאוקמי כגון דשחט סמוך לשקיעת החמה דלא הוי שהות ליזרק דאפילו למ"ד היתר זריקה שנינו בעינן שיהא שהות ביום לזרוק כדמוכח לקמן: רש"י ד"ה **למה לי עד דאיכא תרתי וכו'.** נ"ב לשון ה"ר אליקים ז"ל למה לי עד דאיכא תרתי דקבלו פסולין וזרקו פסולין בקבלו פסולין או טמאין או בעלי מומין לחודיה סגיא דנפסל: תוס' ד"ה **חזקיה אמר כו'.** עיין תוספות לקמן (דף ו' ע"ב) ד"ה בשר ק"ק:

רבינו גרשום

או היתר זריקה שנינו. כדפרשינן לעיל: והשיבו חזקיה ורבי יוחנן פליגי בהא מילתא: **היתר אכילה.** נמי פרשינן לעיל: **לאו דלן דם.** בכוס: וקתני **אין מועלין.** משום דכל העומד ליזרק כזרוק דמי: **ש"מ היתר זריקה שנינו: אבל דם איזדריק.** והוה ביה היתר אכילה וכר' יוחנן: **למה ליה עד דאיכא תרתי.** קבלו פסולין וזרקו פסולין בקיבלו פסולין טמאין או בעלי מומין לחודיה סגיא דנפסל: **אלא לאו דקבלו פסולין.** ואע"ג דזרקוהו כשרים מועלין בו הואיל וקבלו פסולין ולא היה לו היתר זריקה וטעמא דקיבלו פסולין הא קיבלו כשרים אע"ג דזרקו פסולין אין מועלין בו דמשעה שקיבלוהו כשרין הוה ראוי לזריקה מעליא אלמא היתר זריקה שנינו: **אי ס"ד דאיכא לפלוגי הכי.** כדקאמרת דבקיבלוהו פסולין לחוד סגיא ולמידק מינה כדקא דייקת: **אלא הא דתנן.** בזבחים: **חטאת פסולה אין דמה טעון כיבוס.** כשניתז מדמה על הבגד כדכתיב בחטאת כשירה ואשר יזה מדמה על הבגד אשר יזה עליה תכבס במקום קדוש: **שעת הכושר ונפסלה.** שלנה או דמה או בשרה אי למר כדאמר היתר שחיטה ואי כדמר דהיתר זריקה: **קרי כאן אשר יזה מדמה ולא שכבר הוזה.** כלומר אשר יזה כלומר אותו דם העומד ליזרק דעדיין לא נעשת מצותו ההוא כשניתז ממנו על הבגד או קודם זריקה או בשעת זריקה טעון כיבוס ולא שכבר הוזה הזאה דהיינו זריקה אין טעון כיבוס אלא מאחר דזרקוהו בין כשרין בין פסולין אין טעון כיבוס אלא שקבלו פסולין וזרקו פסולין דהכא לאו דוקא ומ"ט תנייה אגב דתנן פסול דנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו תנא נמי ושקיבלו וזרקו פסולין ולעולם לאו דוקא: